

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/805/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613205223
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4613205223.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľky: E., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., I. XXXX/XX, t. č. D. nad D., C. XX/XX, proti odporcovi: O. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., I. XXXX/XX, zastúpený JUDr. Margitou Kytnarovou, advokátkou, so sídlom Topoľčany, Ul. sv. Cyrila a Metoda 4595/18, o zaplatenie 15.651,18 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 6. júla 2015 č. k. 5C/41/2014-190 takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 28. 05. 2013 domáhala, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť jej 15.651,18 eura s príslušenstvom z dôvodu, že žalovaná suma predstavuje platby, ktoré zaplatila za odporcu na jeho hypotekárnych úveroch.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil vykonaným dokazovaním a po právnej stránke ustanovením § 451 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Z predložených listinných dôkazov najmä zmlúv o hypotekárnych úveroch, z výsluchu svedka IC.a mal súd preukázané, že predmetný úver č. 88065-330093/4900, na ktorý bola plnená suma 10.091,18 eura z predaja bytu navrhovateľky, bola suma splátky úveru poskytnutého k bytu č. 5 na III. poschodí bytového domu súp. č. XXXX v T., kde navrhovateľka bola aj ručiteľkou, aj záložcom svojho bytu spolu s S. H. a tiež v tomto konaní bolo nesporne preukázané, že tento byt č. X užívala navrhovateľka a že sa pred jeho kúpou dohodli s odporcom, ktorý bral na seba dva hypotekárne úvery z dôvodu, že navrhovateľka, ani jej syn X. J. nespĺňali podmienky pre poskytnutie úveru bankou, že tento byt bude pre ňu a brata odporcu - X. J. a že sami si budú uhrádzať splátky úverov na bývanie. Svedok X. J. sám potvrdil, že si byt č. X splácal, mal záväzok uhrádzať náklady bývania a uviedol, že tieto náklady hradili spoločne s matkou - navrhovateľkou, keď mali prostriedky a vyjadril sa, že po splatení hypotéky mal byť byt prepísaný z odporcu na neho. Pokiaľ teda navrhovateľka podala návrh, aby jej odporca zaplatil sumu 15.651,18 eura, tak nesporne suma 10.091,18 eura bola splnením splátky, ktorú nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie na strane odporcu za plnenie navrhovateľky v prospech alebo za odporcu. Preukazujú to aj kúpne zmluvy zo dňa 04. 03. 2011, predmetom ktorej bol predaj bytu č. 5, zmluva o záložnom práve zo dňa 04. 03. 2011, v ktorých je uvedené, že úver č. 88065-330093 bol poskytnutý na byt č. 5. Odporca predložil súdu aj úverovú zmluvu č. 88831-832093/4900, uzavretú dňa 24. 05. 2007 medzi Istrobankou, a. s. a O. J., z ktorej vyplýva, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie hypotekárneho úveru

v sume 1.050.000 Sk na kúpu bytu č. 6, III. posch., vchod A, súp. č. XXXX na pozemku parc. č. 5291 v kat. úz. T., evidovaný na LV č. XXXX vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, ktorý byt odporca doteraz vlastní a tento dôkaz podporne potvrdzuje, že plnenie, za ktoré sa navrhovateľka domáha náhrady, sa týkalo bytu č. 5, ktorý užíva navrhovateľka spolu s bratom odporcu a ktorý po splatení hypotéky sa mal stať vlastníctvom syna navrhovateľky X. J.. Keďže navrhovateľka v tejto časti nepreukázala, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a odporca na jej úkor sa bezdôvodne obohatil, súd v tejto časti návrh navrhovateľky ako bezdôvodný zamietol. Pokiaľ ide o sumu 5.560 eur, zaplatenú na základe kúpnej zmluvy zo dňa 09. 08. 2010, predmetom ktorej bol predaj bytu navrhovateľky č. XX na ulici J. K. v T., zapísaný na LV č. XXXX kat. úz. T., bližšie špecifikovaných v kúpnej zmluve, kde časť kúpnej ceny bola platená kupujúcim nasledovne: na č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX - 20 eur, na č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX - 20 eur, č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX - 5.110 eur, č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX - 120 eur a č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX - 290 eur (spolu 5.560 eur). Navrhovateľka ničím nepreukázala, že by išlo o plnenie na žiadosť odporcu alebo že by bola vyzvaná bankou, pretože je ručiteľka alebo záložca k zmluve na zaplatenie dlhu na hypotekárnom úvere za odporcu. Odporca v konaní vzniesol námietku premlčania, ktorá má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, teda zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by medzi účastníkmi bola uzatvorená nejaká, či už ústna alebo písomná zmluva, na základe ktorej by mala navrhovateľka niečo plniť za odporcu. Rovnako navrhovateľka nepreukázala, že by za odporcu plnila titulom ručiteľského záväzku alebo iného záväzku a rovnako zo splnomocnenia pre navrhovateľku na zastupovanie odporcu pri uzavretí zmluvy o hypotekárnom úvere zo dňa 25. 05. 2007 nevyplýva, že by mala navrhovateľka aj niečo platiť za odporcu. Rovnako nezdôvodnila, ani nepreukázala, že by mal odporca úmyselne bezdôvodne sa na jej úkor obohatiť. Z predloženej kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 09. 08. 2010 a dokladov predložených navrhovateľkou o vkladoch na účty v ČSOB, a s. prostredníctvom kupujúceho K. C., ktorý takýmto spôsobom čiastočne plnil kúpnu cenu za byt, peňažné prostriedky na účty boli vložené dňa 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX suma 20 eur na účet O. J., dňa 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX suma 290 eur - vnútorný zúčtovací účet ČSOB, a. s., dňa 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX suma 20 eur - na účet O. J., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX - 5.110 eur vnútorný zúčtovací účet F., a. s., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX - 120 eur neexistujúci účet F., a. s.. Teda navrhovateľka bez právneho dôvodu, keďže právny dôvod neexistoval, v začiatku zaplatila dlžné sumy na uvedené úverové účty odporcu aj v banke ČSOB, a. s. Odporca v konaní vzniesol námietku premlčania. Navrhovateľka podala návrh na súd dňa 28. 05. 2013 a finančné prostriedky prostredníctvom kupujúceho z kúpnej zmluvy zo dňa 09. 08. 2010 zaplatila na účty do banky dňa 10. 08. 2010, okamihom poskytnutia plnenia navrhovateľkou mohlo na strane odporcu dôjsť iba k bezdôvodnému obohateniu získaného plnením bez právneho dôvodu, keďže právny dôvod neexistoval od počiatku. Práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa tak mohla dôvodne domáhať na súde už po uzavretí kúpnej zmluvy zo dňa 09. 08. 2010, resp. po vyplatení kúpnej ceny na uvedené účty kupujúcim pánom C. dňa 10. 08. 2010, a teda 2-ročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť 11. 08. 2010 a skončila plynúť 11. 08. 2012, a keďže navrhovateľka podala svoj návrh na súde až dňa 28. 05. 2013, podala ho po uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby. Z tohto dôvodu preto súd návrh navrhovateľky v časti o zaplatenie sumy 5.560 eur zamietol. Pokiaľ ide o sumu 4.700 eur, ktorú mala dať navrhovateľka odporcovi do rúk na vyplatenie dlhu na hypotekárnom úvere, ktorá bola vložená na účet ČSOB, a. s. dňa 05. 05. 2010, táto suma nebola predmetom konania. Vzhľadom na uvedené, aj pokiaľ by išlo o bezdôvodné obohatenie na strane odporcu plnením navrhovateľky bez právneho dôvodu v časti - 4.700 eur, čo však súd nemal preukázané a vzhľadom aj na námietku premlčania, vznesenú odporcom, aj v tejto časti bolo možné právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatniť na súde už 06. 05. 2010, pričom subjektívna 2-ročná premlčacia doba začala plynúť dňa 07. 05. 2010 a uplynula dňa 07. 05. 2012, a keďže navrhovateľka podala návrh na súd až dňa 28. 05. 2013, podala ho po uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby. Na základe uvedeného súd potom návrh navrhovateľky zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi, ktorý mal v konaní plný úspech, náhradu trov konania nepriznal, nakoľko odporca náhradu trov konania nežiadal z dôvodu, že navrhovateľka je jeho matka.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadla v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľka, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že svoj uplatnený nárok, či už v návrhu alebo v samotnom konaní, právne neodôvodňovala, a teda nie je zrejmé, na základe akých skutkových okolností súd dospel k záveru, že v danej veci sa jedná o konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia. Zo strany odporcu došlo k vzniku dlhu voči nej, keď zákon upravuje premlčanie v iných

lehotách. O danom svedčí aj fakt, že platby boli vykonané po dohovore s odporcom, ktorý jej prisľúbil prostriedky vrátiť a to v čase po vykonaní úhrad jej osobou. Ako to vyplýva z predloženej kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 09. 08. 2010 a z predložených dokladov o vkladoch na účty v ČSOB, a. s. prostredníctvom kupujúceho K. C., ktorý takýmto spôsobom čiastočne platil kúpnu cenu za byt, peňažné prostriedky na účty boli vložené dňa 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX suma 20 eur, dňa 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX suma 290 eur, dňa 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX suma 20 eur, dňa 12. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX suma 10.091,18 eura a na č. účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX suma 6.408,82 eura, teda bez právneho dôvodu, keďže právny dôvod neexistoval od začiatku, poskytla odporcovi, resp. za odporcu hore uvedeným spôsobom plnenie - zaplatila dlžné sumy na úverových účtoch, čo však zakladá jej právo sa voči odporcovi domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, prípadne zaplatenia dlhu.

K posúdeniu premlčacej doby, a teda k premlčaniu celého nároku uvádza, že návrh bol podaný v čase až po tom, keď samotný odporca opakovane prisľuby na vrátenie peňazí jej dal, z čoho je možné usúdiť, že vedel o dlhu, ako aj o tom, že tento má vrátiť, teda, že sa mohlo jednať o dlh zo zmluvy o pôžičke s tým, že prostriedky boli uhrádzané v banke práve s vedomím odporcu. Má za to, že v danej veci je jednoznačne preukázateľné, že zo strany odporcu došlo k vzniku dlhu, teda nie je možné v danom prípade na jeho námietku premlčania dlhu prihliadať ako na námietku premlčania dlhu z bezdôvodného obohatenia. O pravdivosti jej vyjadrenia svedčia aj ďalšie skutočnosti, v prípade ktorých súd dokazovanie nevykonal a to aj napriek navrhovanému výsluchu svedka - pracovníka banky, ktorá poskytla odporcovi úver. Opätovne poznamenala, že odporca má voči nej dlh vo výške žalovanej sumy, čím nie je možné, aby súd akceptoval odporcom podanú námietku premlčania jednoznačne posúdenú ako námietku premlčaného dlhu z bezdôvodného obohatenia. Konanie odporcu je možné považovať aj za konanie v rozpore s dobrými mravmi, v čom je preukázané v prípade bezdôvodného obohatenia jeho úmyselné bezdôvodné obohatenie na jej úkor, kedy zákon stanovuje inú premlčaciu dobu a to 10 rokov. Napadnuté rozhodnutie považuje za predčasne vydané, keď súd nevykonal dôkazy ňou navrhnuté (výsluch pracovníka banky, nezhodnotil komunikáciu účastníkov konania v súvislosti s vrátením sumy odporcom, atď.), ktorých vykonaním by bol mal preukázaný úmysel odporcu obohatiť sa na jej úkor, alebo že v danej veci sa jednalo medzi účastníkmi o dlh z pôžičky, ktorú poskytla v prospech odporcu. Namietala aj výpoveď svedkyne J. J. o tom, že suma 4.700 eur na splatenie dlhu odporcu bola poskytnutá jej sestrou E. D., pričom nie je zrejmé, prečo súd toto vyjadrenie považoval za vyjadrenie s takou výpovednou hodnotou, že sa s tým uspokojil pri odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom vyjadrenie svedka X. J. spochybňuje. Opätovne poznamenal, že odporca vedel o všetkom, čo sa plnilo z jej strany a sám prisľúbil jej finančné prostriedky vrátiť. Pokiaľ súd prvého stupňa konštatuje, že v konaní nepreukázala, že medzi účastníkmi bola uzatvorená nejaká zmluva, na základe ktorej by mala plniť za odporcu, resp. že mu požičala finančné prostriedky alebo že by za odporcu plnila titulom ručiteľského záväzku alebo iného záväzku, má za to, že uvedené bolo v konaní jednoznačne preukázané. Namietala nedostatočne zistený skutkový a právny stav a na základe takto nedostatočne zisteného stavu súd konal bez bližšie zdôvodnenia o nároku z titulu bezdôvodného obohatenia a vo veci prijal námietku premlčania dlhu, aj keď z konania nie je jednoznačne, resp. dostatočne zrejmé, akého nároku sa podaným návrhom domáhala, keďže uvedené ponechala na právne posúdenie súdu prvého stupňa.

Odporca sa k podanému odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP pri splnení si povinností vyplývajúcich mu z ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Predmetom konania je návrh navrhovateľky uplatnený na súde prvého stupňa dňa 28. 05. 2013, ktorým sa domáha, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť jej dlh vo výške 15.651,18 eur spolu s 8,75% úrokom z omeškania do 15 dní. Žalovaná suma predstavuje úhrady, ktoré poukázala ako splátky na hypotekárne úvery odporcu. Žalovanú sumu 15.651,18 eura získala z predaja vlastného bytu, ktorý bol založený v prospech hypotekárneho úveru, čiastka 5.560 eur dňa 10. 08. 2010 a čiastka 10.091,18 eura dňa 12. 08. 2010 bola zaplatená podľa kúpno-predajnej zmluvy priamo kupujúcim bytu, čo bolo dohodnuté realitnou kanceláriou ČSOB, a. s. Navrhovateľka doplnila svoj návrh podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 09. 10. 2013 (č. I. 31), v ktorom uviedla, že suma 15.651,18 eura pozostáva z čiastok uhradených bankovým prevodom na účty O. J. nasledovne: č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX čiastka 20 eur, č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX čiastka 20 eur, č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX čiastka 5.110 eur, č. ú.:

XXXXXXXXXX/XXXX čiastka 120 eur a na č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX čiastka 290 eur, spolu 5.560 eur, a pretože svojím bytom ručila na hypoúver, pri predaji bolo potrebné uhradiť čiastku 10.091,18 eura na zrušenie záložného práva, a preto táto čiastka bola prevedená bankovým prevodom dňa 13. 08. 2010 ako mimoriadna splátka, čím bol znížený hypoúver a čiastka bola prevedená na č. účtu: XXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX vo výške 10.091,18 eura. Uviedla zároveň, že všetky platby boli hradené z predaja jej bytu priamo kupujúcim K. C. po dohode s riaditeľom banky. V predloženej kúpno-predajnej zmluve zo dňa 09. 08. 2010, uzatvorenej medzi predávajúcou E. J. a kupujúcim K. J., predmetom ktorej bol byt vo vlastníctve navrhovateľky zapísaný na LV č. XXXX kat. úz. T., byt č. XX, vchod X., IV. posch. spolu s príslušným podielom na parcelách č. 5125 a 5126 (bližšie špecifikované v kúpnej zmluve) bola v článku VI. tejto kúpnej zmluvy dohodnutá kúpna cena v celkovej výške 24.500 eur, pričom účastníci zmluvy sa dohodli, že kupujúci zaplatí predávajúcemu kúpnu zmluvu tak, že prvú časť kúpnej ceny vo výške 7.000 eur uhradí bankovým prevodom nasledovne: a/ čiastku 20 eur na účet vedený v ČSOB, a. s., číslo účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX, b/ čiastku 20 eur na účet vedený v ČSOB, a. s., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, c/ čiastku 5.110 eur na účet vedený v ČSOB, a. s., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, d/ čiastku 120 eur na účet vedený v ČSOB, a. s., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, e/ čiastku 290 eur na účet vedený v ČSOB, a. s., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX a f/čiastku 1.440 eur v hotovosti k rukám predávajúcej. Ďalšia časť kúpnej ceny vo výške 1.000 eur kupujúci uhradil bankovým prevodom na číslo účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX. Tretiu časť kúpnej ceny vo výške 10.100 eur kupujúci uhradí bankovým prevodom na bankový účet vedený v ČSOB, a. s. do 15 dní od podpisu zmluvy a zostávajúcu štvrtú časť kúpnej ceny uhradí vo výške 7.400 eur bankovým prevodom na bankový účet predávajúceho vedený vo C., a. s., č. účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX do 15 dní od podpisu zmluvy. Zo správy F., a. s. zo dňa 18. 03. 2015 vyplynulo, že účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX a číslo účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX sú vnútorné zúčtovacie účty banky. Účet číslo: XXXXXXXXXXXX je v F., a. s. neexistujúci účet, účet č.: XXXXXXXXXXXX/XXXX jeho majiteľom je O. J. s dátumom otvorenia dňa 23. 01. 2010 a s dátumom uzatvorenia 08. 11. 2010 a majiteľom účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX je rovnako O. J. s dátumom otvorenia 23. 01. 2010 a s dátumom uzatvorenia 13. 09. 2012. Z oznámenia banky k zmluve o poskytnutí úveru č. 88065-330093 zo dňa 10. 09. 2010 vyplýva, že z dôvodu mimoriadnej splátky úveru vo výške 10.091,18 eura, vykonanej na žiadosť dlžníka, realizovanej dňa 10. 09. 2010 v súlade s obchodnými podmienkami banky a zmluvou sa znížila istina na 38.040 eur. K tejto mimoriadnej splátke predchádzal príslub F., a. s., pobočka Bánovce nad Bebravou za účelom vydania potvrdenia o čiastočnom zániku záložného práva v dôsledku splatenia mimoriadnej splátky zo dňa 11. 08. 2010 a záložný veriteľ - banka súhlasila s tým, aby bola voči pohľadávke O. J. z úveru č.: 88065/330093/4900 uhradená ku dňu 10. 09. 2010 mimoriadna splátka úveru vo výške 10.091,18 eura prevodom na účet č.: XXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX. Odporca v konaní vzniesol námietku premlčania, ktorá mala za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, v dôsledku čoho súd premlčané právo navrhovateľke nemohol priznať, a preto návrh v celom rozsahu zamietol. Nárok navrhovateľky posúdil ako nárok z bezdôvodného obohatenia získaného plnením bez právneho dôvodu, keďže právny dôvod neexistoval od počiatku a v zmysle § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka vychádzal z 2-ročnej premlčacej lehoty.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval a zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V danom prípade bola námietka navrhovateľky, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, nedôvodná.

Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným záväzkovo-právnym vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti. Na základe tohto právneho vzťahu vzniká právo požadovať poskytnuté plnenie naspäť a povinnosť takéto plnenie vrátiť. To, či v danom prípade bolo plnenie bezdôvodné, závisí od posúdenia všetkých okolností, za ktorých došlo k plneniu. Medzi skutkové podstaty bezdôvodného obohatenia patrí: a/ plnenie bez právneho dôvodu, pričom nerozhoduje, či strany o neexistencii právneho dôvodu na plnenie vedeli alebo nie, b/ plnenie z neplatného právneho dôvodu, c/ plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, d/ majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov, e/ bezdôvodné plnenie za iného, ak ten, kto mal povinnosť plniť neplnil a ten, kto plnil, túto povinnosť skutočne nemal. O prvý konkrétny prípad bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 OZ ide vtedy, ak sa niekomu poskytlo plnenie bez právneho dôvodu. Ide o prípady, keď právny dôvod, ktorý by zakladal právo na plnenie neexistoval od počiatku. Plnenie

môže spočívať v tom, že sa poskytla nejaká vec (peniaze), postúpila pohľadávka, zriadilo právo alebo vykonala nejaká práca, atď. bez toho, aby na to existoval právny titul (zmluva).

Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, či došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie a plnenie z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr (rozsudok NS SR 1Cdo 67/2011).

V konaní bolo nesporne preukázané, že pokiaľ sa navrhovateľka domáhala od odporcu zaplata sumy 5.560 eur, ktoré mala za neho zaplatiť na dlhoch na hypotekárnych úveroch a vychádzajúc z predloženej kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 09. 08. 2010, bolo preukázané, že z tejto zmluvy boli peňažné prostriedky vložené na účet 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX v sume 20 eur a v prospech účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX na každý po 20 eur na účet O. J., dňa 10. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX suma 290 eur sa jednalo o vnútorný zúčtovací účet F., a. s., rovnako aj v prípade č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX v sume 5.100 eur sa jednalo o vnútorný zúčtovací účet banky a č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX, kde mala byť poukázaná suma 120 eur predstavuje neexistujúci účet v F., a. s. Navrhovateľka v konaní nepreukázala právny dôvod poskytnutia tohto plnenia, a teda podľa názoru odvolacieho súdu, rovnako ako súdu prvého stupňa, išlo o plnenie bez právneho dôvodu, pričom niet pochýb o tom, že už v danom okamihu boli navrhovateľke známe všetky skutkové okolnosti potrebné pre podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ tak dňa 10. 08. 2010 došlo k poukázaniu uvedených súm navrhovateľkou prostredníctvom kupujúceho p. C. na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy zo dňa 09. 08. 2010, je nesporné, že 2-ročná subjektívna lehota na uplatnenie práva z titulu bezdôvodného obohatenia začala navrhovateľke plynúť od 11. 08. 2010 a uplynula dňa 11. 08. 2012 tak, ako to správne konštatoval súd prvého stupňa. Keďže navrhovateľka podala návrh na súd až dňa 28. 05. 2013, podala ho po uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby, a pokiaľ súd prvého stupňa prihliadol na vznesenú námietku premlčania odporcom, správne rozhodol, keď návrh navrhovateľky zamietol, pretože za danej situácie už nebolo možné navrhovateľke premlčané právo priznať (§ 100 ods. 1 OZ).

Z vykonaného dokazovania ďalej nesporne vyplynulo, že na základe kúpno-predajnej zmluvy medzi navrhovateľkou a K. C. zo dňa 09. 08. 2010 bola časť kúpnej ceny poukázaná dňa 12. 08. 2010 v prospech účtu: XXXXX-XXXXXXXX/XXXX vo výške 10.091 eur. Uvedená suma bola poukázaná na hypotekárny úver č.: XXXXX-XXXXXXXX/XXXX a to na základe zmluvy o MBI hypotekárnom úvere zo dňa 21. 08. 2007, uzatvorenej medzi Istrobankou, a. s. Bratislava a O. J. (odporcom), ktorý bol odporcovi poskytnutý ako dlhodobý úver na kúpu bytu č. 5, X.. posch., vchod A v polyfunkčnom dome súp. č. XXXX na pozemku parc. č. 5291 v kat. úz. T., I. ulica, evidovaný na LV č. XXXX. Na zabezpečenie tohto úveru bola podpísaná ručiteľská listina dňa 22. 08. 2007 navrhovateľkou. V uvedenej zmluve v čl. VI. bod 5 písm. i/ sa uvádza okrem iného, že čerpanie MBI hypotekárneho úveru je podmienené doručením nasledovného dokumentu: 2 ks originálov právoplatne uzatvorenej zmluvy a zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 88065-330093/4900Zn, podpísanej zástupcom Istrobanky, a. s. a S. H. a E. J. ako záložcami. Z príslubu F., a. s., pobočka Bánovce nad Bebravou - vydanie potvrdenia o čiastočnom zániku záložného práva vyplynulo, že záložný veriteľ - banka súhlasila s tým, aby bola voči pohľadávke dlžníka O. J. z úveru 88065-330093/4900 uhradená ku dňu 10. 09. 2010 mimoriadna splátka úveru vo výške 10.091,18 eura a to prevodom na účet č.: XXXXX-XXXXXXXX/XXXX. Z oznámenia banky ďalej vyplynulo, že mimoriadna splátka úveru vo výške 10.091,18 eura bola vykonaná na žiadosť dlžníka realizovaná dňa 10. 09. 2010 v súlade s obchodnými podmienkami banky a tým sa zničila výška istiny na 38.040 eur. Samotná navrhovateľka v doplnení návrhu (č. I. 31) uviedla, že uvedená čiastka 10.091,18 eura bola poukázaná na vyššie uvedený úverový účet za účelom zrušenia záložného práva.

Vychádzajúc z uvedeného bolo potom potrebné dospieť k záveru, že navrhovateľka neplnila ani z titulu ručiteľského záväzku, ani z iného dôvodu, ale plnila z dôvodu, aby došlo k zrušeniu záložného práva na jej byt, čo sama v konaní potvrdila. Z uvedeného bolo potrebné preto dospieť k záveru, že navrhovateľka aj ďalšiu čiastku, ktorá je predmetom konania vo výške 10.091,18 eura plnila bez právneho dôvodu a z tohto právneho titulu by vzniklo na strane odporcu bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom na to, že odporca

vzniesol námietku premlčania v celom rozsahu, a keďže navrhovateľka mala objektívnu i subjektívnu vedomosť o tom, že suma 10.091,18 eura bola dňa 12. 08. 2010 poukázaná v prospech účtu: XXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX, od nasledujúceho dňa, t. j. od 13. 08. 2010 jej vzniklo právo na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia voči odporcovi, ktorý sa na jej úkor obohatil. Keďže subjektívna premlčacia doba navrhovateľke uplynula 13. 08. 2012 a návrh na súde prvého stupňa bol podaný 28. 05. 2013, nebolo možné jej priznať ani nárok v tejto časti, keď odporca sa úspešne dovolal premlčania, na ktoré súd musel z úradnej povinnosti prihliadnuť, a preto, pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľky aj v tejto časti zamietol, je jeho rozhodnutie vecne správne. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Pokiaľ navrhovateľka vo svojom odvolaní tvrdila, že medzi ňou a odporcom vznikol záväzkovo-právny vzťah z titulu zmluvy o pôžičke, takúto skutočnosť navrhovateľka v konaní nepreukázala. Nebolo preukázané, že by písomne alebo ústne došlo k uzatvoreniu takejto zmluvy, na základe ktorej by navrhovateľka bola požičala odporcovi finančné prostriedky a že tu existoval príslub odporcu jej tieto prostriedky vrátiť. To, že sa navrhovateľka domáha vrátenia peňazí titulom zmluvy o pôžičke, začala navrhovateľka tvrdiť až po podanom odvolaní, keď z titulu vydania bezdôvodného obohatenia bol jej nárok premlčaný.

Za nedôvodnú považoval napokon odvolací súd aj námietku navrhovateľky, že konanie odporcu vrátane vznesenej námietky je potrebné považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Skutočnosť, že navrhovateľka vyčkávala a bola nečinná, nie je možné v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania odporcom vyhodnotiť v zásade ako konanie odporcu v rozpore s dobrými mravmi.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.